

Peter Karpinský: Prečo chodil ako malý s tranzistorom do lesa

Ako člen odbornej poroty festivalu Zázračný oriešok (17. - 20. máj, Piešťany) máte s ďalšími ôsmimi kolegami za úlohu vybrať najlepšiu rozhlasovú rozprávku - monologickú aj dialogickú. Ako prebieha proces hodnotenia?

Ten proces sám o sebe je dosť zložitý, pretože našťastie alebo žiaľ, literatúra, a v podstate aj rozhlas, nie je ako šport, lebo tam keď niekto dobehne prvý tak sa to presne dá odstopovať. Keď počujete šesť buďto rozhlasových hier alebo monologických rozprávok, tak ťažko merať, ktorá je lepšia. A zhodou náhod tento rok máme veľmi diametrálne odlišné rozprávky, tá paleta rôznych typov rozprávok sa nám líši. Porovnávať jednotlivé typy dramaturgií, réžijných spracovaní, hereckých výkonov, ale aj tých pôvodných prototextov je dosť komplikované. Väčšinou sa to odohráva tak, že zasadá erudovaná porota. Je tu, dalo by sa povedať, z každého rožka troška, sú tu dramaturgičky, režisérky, zástupcovia hercov, scenáristov. Každý si povie to svoje, svoju pripomienku, zo svojho pohľadu si vytipuje tú najlepšiu rozprávku a potom to porovnáваме.

Ktoré rozprávky ste si vypočuli?

Zhodou okolností už máme za sebou vypočúvané monologické rozprávky a tam sa dá povedať, že sme sa jednohlasne zhodli. Som zvedavý, ako sa zhodneme zajtra (19.5., pozn. red.) kde sú na programe rozhlasové hry. Či to bude tiež také jednoznačné.

Čo pre vás znamená miesto vo festivalovej porote Zázračného orieška? Festival s podtitulom Kniha v rozhlase – rozhlas v knihe vznikol na pôde piešťanskej knižnice, teší sa veľkej obľube a množstvu sprievoných podujatí. Tento ročník je zároveň spojený s 90. výročím rozhlasového vysielania a 60. výročím televízie na Slovensku.

Pre mňa rozhlas znamená veľmi veľa a je to aj trošku taký sentiment. Ešte ako dieťa som vyrastal na rozhlase. Televízor nebol taký populárny. Niežeby neexistoval, to zase až taký starý nie som (smiech), ale predsa len sme fungovali na nedeľnej rozhlasovej rozprávke a fungoval som aj na tých sobotňajších popoludňajších rozhlasových hrách pre mládež. Pamätám si ako som mal taký starý sovietsky rozhlas, také rádijko, s ktorým som chodil aj do lesa, aby som tie rozhlasové hry zachytil. Pre mňa rozhlas znamená veľmi veľa, a preto som veľmi rád, že sa môžem zúčastniť na rozhodovaní o najlepšej rozhlasovej rozprávke. Pred dvoma rokmi ma mrzelo, že som musel odcestovať do Budapešti, kde som mal vystúpenie a nemohol som sa zúčastniť na tomto podujatí. O to som radšej, že ma pani riaditeľka oslovila aj tohto roku a mohol som si vynahradiť ten chýbajúci ročník.

Ste autorom úvodného textu v tlačennom bulletine k 9. Zázračnému oriešku. Čím ste sa inšpirovali pri jeho písaní?

Tvorilo sa mi veľmi dobre. Prečítal som si aj predchádzajúce texty ročníkov predtým mnou, aby som sa neopakoval a chcel som sa aj trošku odlišiť od tých autorov ako Daniel Hevier alebo Timotea Vráblová. Keďže som spisovateľ – rozprávkar, tak som sa nechal uniesť svojou fantáziou a úvod v tom bilténiku je taký rozprávkový, fantazijný.

Ktoré rozprávky a rozprávkové postavy vám v rozhlasovom éteri utkveli v pamäti? Či už z detských čias alebo neskôr.

Určite to boli hry Jána Uličianskeho, pretože boli veľmi časté a boli veľmi silné. Ale tak ako herci hovoria, že sa im veľmi dobre hrajú negatívne postavy, tak aj v rozhlase sú tie záporné postavy vždy výraznejšie. Poslucháčovi zarezonuje v uchu viac negatívna

postava. Dnes sme napríklad počúvali rozprávku o Zlatovláske, kde Táňa Pauhofová hrala aj dobrú kráľovnú aj zlú čiernu pani. Nevieť ako sa hralo jej, ale práve zlá čierna pani bola pre poslucháča zaujímavejšia tou negatívnou energiou, ktorú vysielala.

Máte možnosť zhodnotiť sprievodné podujatia? Konajú sa vernisáže výstav, divadielka, workshopy... Načerpali ste festivalovú atmosféru?

Presne dnes ráno, keď som prichádzal do knižnice, tak som si hovoril, že veľká škoda, že človek sa nemôže rozdvojiť a byť na dvoch miestach naraz. Pretože my porotcovia musíme byť zavretí v odposluchárni, kde počúvame súťažné tituly. Zároveň sa dejú divadelné predstavenia, besedy, ktoré by som veľmi rád videl. Dnes bolo divadelné predstavenie českých hercov s rozprávkou O psíkovi a mačičke, ktoré som chcel vidieť, lebo práve táto kniha mi je veľmi blízka, ale ... nedá sa všetko (úsmev). To čo môžem vidieť aj dnes, prebiehajúce vernisáže výstav (napr. Slniečko, Štvorcové oriešky, Kde bolo tam bolo je!, Obrázky kúzelné i hávedné, pozn. red.) sú úžasné veci.

Akcia: Obrázky kúzelné i hávedné

Dátum: 18.5. 2016

Autor rozhovoru: Katarína Beňová